

Megjelenik e lap hetenként 3-szor: vasárnap egy, kedden s csütörtökön fél-fél iven. Előfizetési ára félve helyben 3 pfrt, — vidékre postán kétszer küldve 3 pfrt 50 kr. — háromszor küldve 4 pfrt 10 kr. — Mindenféle hirdetés fogadja a derék város öszinte köszönetem meleg nyilváníatását.

ALFÖLDI HIRLAP.

mények felvételnek, a egy-egy husári sorért 3 pkr számítottak. — Előfizethet minden áll. postahivatalnál; s az előfizetés s a beiktatandó hirdetések átvételnek helyben a kiadó-hivatalnál Telegdi Lajos könyvkereskedésében.

Előfizetési hirdetés.

Az „Alföldi Hirlap“ a jövő félve is megjelenik hetenként háromszor. Előfizetési ára félve helyben 3 pfrt, — vidékre postán kétszer küldve 3 pfrt 50 kr. — háromszor küldve 4 pfrt 10 kr. — Előfizethet minden postahivatalnál, s helyben a kiadóhivatalnál Telegdi Lajos könyvkereskedésében.

Helyben egy hónapra is elfogadtatik az előfizetés 40 krajczárjával, de csupán a hónapok első napjától kezdve. —

Utczai koldulás.

Minő undorító botrány az utczai koldulás, nem kell fejtegetnem.

Minden, ni illedelem, csin, kegyelet és humanitás, ez által meg van sértve.

Az ifju gyermekek, kik henye szülei által ütlegekkel kényszerítettek ezen alacsony foglalkozásra, szellemileg korán elromolnak teljesen; — az emberiség legszentebb sajátja, a szemérem, még gyenge korukban kitörölthetik szívökből, s a társaság henye pióczáivá, a legirtózatossab gonosztevékké elfajulva nevednek fel.

Borzadva néztük mindig azon testi és lelki béna lényeket, kik a községek és törvényhatóságok által koldulásra privilegizáltak, uton, útfélen ténferegve, az utcza saráiban csuszva-mászva, szemtelen követeléssel zsarolják a jámbor utonjárót.

És a ki még azon büntényeket is látta, hol ezen szerencsétlen béna lények a fertelem- és undok bűnökben nyakig fetrengve úzik vad kéjtelenek s bűnös mulatságokat, lehetetlen, hogy az emberi társaság ezen rettenetes kinövésén el ne borzadt volna.

Az utczai koldulás eltörlése sok nehézséggel jár, mert az illy szerencsétlen lényeket akkor közhelyen és közköltségen kell tartani.

A debreczeni ref. egyház már évtizedek előtt gondolkodott az utczai koldulás eltörléséről. Választmányok munkálkodtak e tárgyban; de minden csak a tervezettség s a választmányozásnál maradt, a cselekvés terén pedig semmi, de semmi sem történt.

Legközelebb az egyházi gyűlés ezen tárgy kidolgozását a könyörületességi szakosztályra bizta.

Reményljük, a szakosztály mihamarább bevégezi munkáját. Sokan sokféle akadályt szoktak ezen vizsgálás megszüntetése ellen gürdíteni. Szeretnek sokan dolgozóházzal kapcsolni össze; mások azt szokták mondogatni: mihaszna szünteti meg a ref. egyház az utczai koldulást, ha más a város kebelében levő egyház hasonló nem teszen.

Ezek, véleményünk szerint, mind nem akadályozhatják a koldulás rögtöni megszüntetését; mert a mi földolog, t. i. pénztöke, van; — mert csak ki kell mondani rögtön: hogy az utczai koldulás Debreczenben meg van szüntetve, s utasítani kell a városi rendőri hivatal az utczai koldulás elleni legszigorubb ügyeletre.

Miként kelljen a közköltségen tartandó tehetetlen szegényeket erejökhez képest dolgoztatni? miként kelljen a számokra szükséges épületeket és butorokat elkészíttetni és beszerezni? miként kelljen a felelőki felügyeletet kezelni? miként kelljen a táplálási alapítványokat kezelni? ezek mind olyan kiviteli kérdések, melyeket a kivitellel megbízandó szakértő egyének tervezhetnek, léptethetnek életbe legjobban a fenálló körülmények egybevetése után.

Mi azt mondjuk: csak ne gürdítsünk akadályokat a koldulás rögtöni megszüntetése ellenébe; és a könyörületességi szakosztály legyen megmindent lelkiismeretes készséggel a feladat foganatosítása végett: úgy bizonyosan ohajtott céllt érünk. — Sz.

Debreczeni napló.

Jun. 6. olvastatt kormányzó Kossuth Lajosnak a városi közönséghez írt következő levele:

„Debreczen város közönségének! Azon szives látásért, amelyet az országgyűlés és kormány itt székeltése ideje alatt, csaknem félve óta folyvást tapasztalt:

fogadja a derék város öszinte köszönetem meleg nyilváníatását.

Önök vendégszerető körében szinte binnünk kelle, hogy inkább csak a fővárostól nem pedig az ország szívé től valánk távol.

Isten megáldotta igaz ügyben emelt fegyvereinket, s most midőn országgyűlés és kormány elébbi székelyére, Budapestre tér vissza, fogadják önök, a távozás pillanatában azon ígeretemet, névszerint főbb gondjaim egyike leend, e város javának, e vidék virágzásának elősegítése.

Addig is, míg ez ígeretemet tettekkel válthatom be, a város kebelében létező jótékony intézeteknek szives emlékül következő összeget ajánlok fel.

Polgári korbáz számára ötszáz pengő forintot.

A két kisedővő intézet lökéjének gyarapítására külön külön öt öt száz pf forintot.

Szegények ápoló intézetének ötszáz pengőforintot.

Összesen kétezer pengő forintot, melyet ezennel Debreczen város közönségének azon kéréssel küldök át,

hogy azt a nevezett jótékony intézetek gyarapítására, jó akaratom jeléül zivesen fogadják, és engem bizalmukban hazafüi jó indulatukban, szintugy megtartsanak, mint a mikép én edes hazánk érdekében hazafüi buzgalmukra számítok, s e város boldogságának előmozdítását kedves gondjaim közé sorozom.

Debreczen, június 3-án 1849.

Az ország kormányzója,

Kossuth Lajos.

A levél kedves tudomásul vételt, s kormányzó urnak a jótékony czélokra adott adakozásokért köszöndölvél küldetni rendeltetett.

Olvastattak az új adrendszerről szóló törvények.

Ez alkalommal tudomásul vétettek; s míg az e részbeni pénzügyministeri utasítások megküldetnek, azoknak alkalmazása felfüggesztetett; de a mult évekről fennmaradt adó részletek mihamarább bevezetése elhatározott.

Olvastattak a külvárosi lakosoknak több rendbeli folyamodványai. A külvárosiak viszonyai elintézésére nézve, rendszeresen fogalmazott határozati javaslat terjesztetett egy képviselő által a gyűlés elibe. Az egész tárgy megvizsgálás és véleményadás végett választmányra bízott, mely munkáját a gyűlésnek mihamarább beadandja, s az e tárgybani végső elhatározás mielőbb létre jövend.

A mai ülésben a városi közgyűlésnek, annak keletkezésétől óta mindig létezett, s mindig nevedő hibája, a tárgyakkal előleges ismeretlenség, s innen származó sikertelen tanácskozás és hibás határozat, a legélesebben tünt fel. Szokássá vált: hogy nemcsak képviselők, de magok a város kormányán ülő tanácsnokok is, minden készület és előleges értekezés nélkül vetik az indítványokat a gyűlés elébe. Innen származnak aztán azon badar tanácskozások, s még badarabb határozatok, melyek nemcsak a gyűlés méltóságához illetlenek, de a közügyre nézve felette veszedelmesek.

Lapjainkban már igen sokszor roszszalólag említettük a közgyűlésnek ezen igen lényeges hibáját, és fel fogjuk emlegetni mindaddig, míg e részben javulás nem történik. A kik valamely tárgyat felemlitene, ne pusztán dobják azt oda; hanem lépjenek fel formulázott indítványokkal és kidolgozott határozati javaslatokkal. megvagyunk győződve, hogy a közgyűlés eljárása, e mód mellett nem csak méltóságosabb, de egyszersmind szilárdabb, a közügyre nézve üdvösebb és hasznosabb lesz. Egy éve, hogy a közgyűlés a képviselet alapján alakult, és mégis a régi slendriánban tengődünk. Urain! a kor szelleme óriás léptekkel halad, kik vele egyenlő lépést nem tartanak, azokat fergetegként vagy magával ragadja, vagy kíméletlenül seprí el utjából. —

Belföld.

Somogyból. Egy fogoly huszár az ellenség től lettszerencsés elillanása után, Kaposvárott a térparancsnoki hivatalnál jelentvén magát, — ő ideiglenes használat végett k. biztos ar feiszólítására itt maradván, a megyei lovas huszárokból négyet melleje adva, ugyharminez egészen felszerelt honvédet Svastits hadnagy

vezénylete alatt május 19-kén Haros-Berénybe — a már ezelőtt elzárt közlekedés után olly utasítással küldött el k. biztos ur, hogy Kanizsa felé előbbségi módorban haladjanak, s a horvátoknak mutassák be magokat. Másnap 20-án a huszárak mindenütt elől, távolabb utánok a vörös zsinóros honvédek nyomultak Kanizsa felé, míg nem az ugynevezett sáncai korcsmához értek, mely Kanizsához egy gyalog óranegyednyi távolság. Itt a honvédek bizonyos dombos, és a városba belátható helyen megtelepedtek, a huszárak pedig phlegmaticus lépésekkel tovább haladva, mindaddig mentek, míg nem az előbbsőn a város végén kin levő lovasokhoz egy puskalövésnyire voltak. A horvátok eleinte huszárainkban nevetséget előidézt bámészködást vittek véghez; — csak hamar ezután látván, hogy ha helyüket nem váltóztatandják, összekocczanás lesz a vége, a helyett, hogy akár a lovasság, akár a szinte kinlevő gyalogság rájuk lött volna, — vad futásban a városban termettek, s jönnek a honvédek és a huszárak kiltással a legnagyobb sietséggel összeszedvén magokat, a várost elhagyták, május 20-án. E naptól fogva tehát Kanizsán — Zalának főpontján — nincsenek ellenség, sőt már a Murán is átkelt. — Így öt huszár és harmincz honvéd kiültatott Kanizsából 1500 zsoldos horvátot, kik az elzárt közlekedés miatt bizonyos hirt nem hallhatván, — egy honvéd hadtestet s huszár-ezredet képzettek Haros-Berényben.

Somogy, máj. 26-án 1849. Ma három hete, hogy a rabló s gyujtogató cs. seregektől megmenekültünk, f. hó 2-án jött meg szeretve tisztelt Noszlopi Gáspár, kormánybiztosunk, pusztákon, erdőkön, tanyákon keresztül szerencsésen, még akkor megyénkben két helyen, t. i. Kapos- és Szigetvárott, cs. katonák voltak őrizetül; népfelkelést rendeztünk s egyenesen Kaposba mentünk; a gazficzkok nem várták be szuronyainkat, generalisukkal, t. i. Czinderivel átszöktek a Dráván — utjukban Méré faluban megtámadtattak a lakosok által, hol egypár embert megsebesítve, elfutottak, — ehez hasonló mód Szigetvárról is eltűntek, — 11 és 12-én Nagy-Kanizsáról ismét háromszáz jött be megyénkbe, ih.-berényi postát lefoglalandó; mert a kanizsaiak innen vitték el újság- és leveleket, nehogy honn a gazok lefoglalják és elcégessék, ezek azonban megjárták, egy fő és egy alhadnagy támadás közben agyonlövették, a kapitánynak lova és kocsija elfogatott, maga vitteivel együtt eszeveszettel futott Kanizsára — elfogatott közel 17 köztitéz; a mieink közül egyiknek sem lett legkevesebb baja. — 20-án ismét Barcs falunál a gaz horvátok; Czinderi katonái, betörték 300-an, erő nem levén ott, Barcsot és Tarnóca pusztát kirabolva és felgyujtva átszöktek, azonban gondoskodtunk a Dráva partról, ez löbbé nem történik. — Ezekből láthatja a hon, hogy mi se vagyunk téllenségben, minden rendes erő nélkül védelmezzük magunkat. A függetlenségi okirat nálunk is felolvastatván, lelkesedéssel fogadtatt. Több helyeken toborzanak nálunk a szabadhon megmentésére, s az ifjak segyesen tódulnak, életüket, véreket áldoztat a szabad honért. Pesti H.

Komáromnak egy évi története.

(Folytatás.)

Ekkor érkezett Mack tüzérőrnagy jan. 5-én, s midőn a hadi tanácsba belépett, Majthényi a várparancsnokság és tábornokságról leköszönt, nyíltan bevallván, hogy a várat tovább nem védheti, helyébe Török lövő várkormányzó, Meszlényi térparancsnok, Mack pedig mint tüzérparancsnok a löportár kulcsait vevé átkel, a történet Debreczenbe a nemzet kormányának megíratván, annak rendelete szerint Majthényi Pestre való utasítandó, köteles levén egyszersmind reversalist adni, miszerint a nemzet ügyét elárulni nem fogja.

Mack eljöttével, új időszak kezdődött a komáromi várban, a tuzerek kinyilatkoztatták, hogy a várat Würrdischgratz serege ellen védeni fogják, köztük legnagyobb tevékenységet fejtett ki May János kapitány, ki a nemzetőroket tüzésre oktatta, a városnak kövésbé fedett oldalain sánccokat ásattat, a beállott Duna jegét ellenséges megrohanás gátlása tekintetéből kikékellette, a vágmelleki töltést, a fakeskedési tekeréről kezdve a nádor-vonalig 12 fontos ágyúkkal felszerelte, sőt bár magyarul nem tudott, mindig lelkesítő a

népet, mondván, hogy valamig a város lakosai a katonaság iránt rokonszenvvel lesznek, addig Komárom a ellenség kezére kerülni nem fog. Mack egy folyóirato indított meg „Komáromi értesítő” ezim alatt, mellyel szerkesztését később Rózsafi Mátyás pazmanita nevédek pap vevé által, e lapban több ízben nyilvánítá Mack, mikép ő mint a magyar szabadság harczoza, a komáromi várat szüzen megtartandja a magyar nemzet számára, e lap a szabadsajtó erejét bár kis körben foghatott, mégis eléggé tanúsítá, olvastatott kávéházakban, vendéglőkben, utcákon, sőt a mennyire lehetett falukra is eljutott, és az ellenséges táborban is forgott, kár hogy mindenféle kószahírek és polemizálások felvételével nem ritkán ámitott és untatott. Mack híreiről is ismerve levő, csakhamar teljes bizalmat nyerte meg a katonaságnak és népnek, annyira, hogy ha az utcán lovon vagy gyalog nagy vörös tollas kalapjával megjelent, mindenki szemével kísérte, míg csak valamely szegletnél el nem lépett.

Hanem mind e mellett azon vélemény kezdé lábra kapni, hogy a dolgok benn a várban s a katonaság körül még sem úgy folynak, mint azt a jó rend megkíváná.

Halassi egyik rendeletével a másikat ütötte agyon, midőn a gőzösök Komárom alá telelés végett kikötöttek, azokat leutasította Pestre, midőn a Duna jége zajlani kezdett, figyelmeztetve lön, hogy az általa elfoglalt városi hajóhidat költetné ki, és ő felakasztással fenyegeté a figyelmeztetést, miből az következett, hogy a megindult jég január 17-én az egész hidat összcuzva elvitte, midőn a honvédelmi bizottmány népfelkelést rendelt s e rendelet tárgyalására közgyűlés tartatott, a tanácskoznai kívánókat hallgatásra kényszeríté, mondván: hogy a népfelkelést majd ő rendezni, azonban nem tett semmit. Január 3-án a várostól 10,000, 5-én pedig 55,000 forintot, mely summa pénz a légeelt templomok helyreállítására volt szánuva, kívánt Halassi, s nyíltan megírta, hogy azt erővel is kész a pénztárból elfoglalni; a pénz kezéhez szolgáltatott, de még ezen felül a zsidókat is megfosztotta, hármat a módosabbak közül becsukott, és csak akkor bocsátá ki, midőn a zsidó község több ezer forintot adózott neki huszasokban, január 6-kán pedig a városból eltávozott, kevés napok mulva Windischgrätz szolgálatába állván, utóbb Talában elnöksége alatt megyegyűlést tartott, mellyben az osztrák sereg élelmezését rendelte meg; a hazában nehezen tett valaki több kárt a nemzetnek, mint Halassi Ede.

Török a várkormányzó mindig csak a kiadásokat számíltatván, e miatt a legszükségesebb készületek vagy elmaradtak, vagy helyre pótolhatatlanul elkéstek, midőn a hidat a jég elvitte, polgármester urnak olyképen nyilatkozott, most már nyugodt vagyok, a várat az ellenség el nem foglalhatja, s ezen hitében úgy viselte magát, mint a kinek semmi teendője hátra nem maradt.

Mészlyeni a térparancsnok mindig a kávéházakban mulatott, s naponként elbeszélé mint fogta el Zichi Ödönt s mint akasztatta fel, de bizony egyebet nem tett.

Koszolányi a hadtest parancsnok a várbeli kirohanásokat a legszerencsétlenebbül rendezte, hazuról ő maga még csak tíj ismeret szerzés végett sem mozdult ki soha lakhelyéről, — ha valamely oldalról ellenséges erő közeledtéről értesített, mindig sokkal kisebb erőt küldött ki annak visszanyomására az ellenség tudja levő számánál, minélfogva alig sikerült véletlenül egyik szerencsés expedíció, a többi mind csak a katonaság lehangolásával eredménytelenül végződött.

Halassi távoztával kormánybiztos nélkül maradván Komárom, nem volt, ki felelősségre vonla volna a nemzet drága pénzén tartott egyéneket, míg Puki Miklós ur megérkezével kormánybiztosi megbízó levele febr. 7-én kihirdettetett, miről Mack illy formán irt az Értesítőben: „A haditanács és Komárom helyőrsége üdvözlé e szilárd jellemű férfit, kinek hazafiaságában, erélyességében és szakbell tudományában a kormány és nemzet teljes bizalmat jelenti ki. Ezen bizalom mindenkit kötelez Puki Miklós parancsainak pontos végrehajtására. A katonai hatalom mindenestire fegyveres karját nyújtja az ellenszégülők megsemmisítésére, e férfit hazaszeretete oly percekben hozta Komáromba, a mellyek közelítésének híre elődei gyalázatosan elszaladtak.” — Igy irt Mack s e nyilatkozat ellenére több törzstisztek, főképen Koszolányi a kormánybiztost felettök valóban elfogadni nem akarták, miért is futárokat kelle ismét küldeni Debreczenbe oly rendeletért minélfogva Puki Miklós nemcsak a megye, hanem a

komáromi vár felett is kormánybiztosul elismertessék. vagy Daniél ügyvéd elindult febr. 15-én és mártus 7-n mehozta a kormány kívánt parancsát, egyszersmind megörvendeztetett bennünket azon hírrel, hogy a magyar hadsereg védelmi állásából támadóra lépett által s a Tisza mellől Pestfelé megindult. Febr. 21-én, szinte elment futárkép Baráth József, a szőnyi szabadcsapat ügyes és lelkes vezetője, 22-én pedig Palóczy Tamás honvéd kapitány.

Ekkép jó szándéku kormánybiztosunk tevékenysége sokszor akadályra talált, hanem azért nem szünt meg a mint lehetett működni, többek közt, hogy a katonaság pénz dolgában meg ne szoruljon, 20 ezer mérő gabonát Szaki és Kathoná Zsidmondnak a magyar nemzet ügye híveinek 140,000 frtért eladott, a sóeladásra nézve pedig úgy rendelkezett, hogy annak fele árát a vevők ezüst pénzzel fizessék.

A katona tisztek, kevés főkésbkek kivételével csupán az utcákoni kard esztétikussal adtak vitészségök jelet, egész századok jártak szolgálat tételre a nélkül, hogy csak egy tiszt vezette volna őket, — el voltak azok foglalva tánc mulatságok rendezésével, a kártya asztaloknál kellett őket keresni.

Arkosi Frigyes febr. 9-én s azután több ízben vivás tanulásra hitla fel a tiszteket; — mindogyik szava kiáltó szó volt a pusztában, egymást érték a vigalmak s a vívó iskola fel nem virulhatott.

Készült alakulni bombászkar. Mack az Értesítőben kért e célra rajz eszközöket, s rövid idő mulva ugyan ő az Értesítőbe íktatá, hogy a levéltárba tett iratok szerint a bombász kar nem alakulhatott. Bann a várban, letelepedett nők adtak a tönüst, kik elvonván a közügy melletti szolgálat tételről az illetők figyelmét, személyes gyűlölködés, egymás elleni irigykedés eszközeivé alacsonyíták le a hon védelmére drágán felfegyverezett férfiakat.

Igy azután napról napra szűkebb határok közé szorítottat Komárom vidéke az osztrák sereg által; — decemberben elfoglalta a dunántuli részt, annyira, hogy egyedül Uj-Szőny maradt meg Komárom számára, itt egy szabad csapat Baráth József vezénylete alatt annak Debreczenbe távoztáig, igen hasznos szolgálatokat lön a nemzetnek, több szállítás, tisztet, lovat s egyéb embereit elfogta Windischgrätznek, úgy hogy utóbb az osztrákok egypár mértföldnyi kerülésel közeledhetek Bécs és Buda közt. — Csallóköz jó ideig szabad volt, ügyes kereskedők Bécsben is megfordultak több ízben és becses áru cikkekkel szállítottak Komáromba, a Duna balpartján szinte február végéig nyitva volt az út Pestig. — Mivel azonban a közel helységekre kiküldött csapatok valamely alkalmas védelmi posztót soha nem foglaltak el, hanem a falukba beszállva tanyáztak, míg az ellenséget közeledni nem hallották, ekkor pedig Komárom sánczai mögé behuzódtak, így mind inkább közeledett Komárom elzáratásának határideje.

Amde történt egypár szerencsés kirohanás is, nevezetesen január közepén Gerlon őrnagy vezénylete alatt expedíció tételén Nyárasdra, a tüzekek vezetője Mihaloóics főhadnagy az ellenség parancsnokát Geramb alezredest, az olasz harczból nevezetessé lett osztrák katonát, rövid ágyuzás után lelötte, mire a vezér nélkül maradt sereg megzavarodva szaladt ki Csallóközből; hanem mivel az expedícióra kirendelt zászlóaljok egyike, melly 37. számot visel, csupán egy kapitány s néhány hadnagy által volt igazgatva, a többi pedig mindenféle ürügy alatt elmaradozott, szinte megbomlott, s így a megfutott ellenséget azöbe venni nem lehetett, miért is az egészen megmenekült, még a N.-Megyeren elmaradozott ellenséges utócsapatok is kár nélkül elvonultak, — honvédeink zen szóval hozták be Geramb esakóját s nála talált javait, és néhány gyanuba vett egyént, kik kevés napok mulva szabadon bocsátattak, az ellenség pedig visszavonult seregünk után, nyomba elfoglalta régi helyeit, sőt ezenfel még nagyobb otthonossággal telepedett s terjedt szét, mint azelőtt.

Később febr. közepén szinte Csallóközben egy szerencsés expedíciót tett Horváth őrnagy, elfogott ugyan is 248 horvát katonát, kiknek ruháikban bevarva nevezetes összeg ezüst pénz és német bankjegyek találtak, elfogott e csapatnak 7 tiszte is, s mindnyajan nagy zeneszó mellett hozattak be. Ugyanekkor elhozott Horváth őrnagy ezer mázsa söt Nádszegről és a pénztárban talált 480 pfot, a guaiak az elfogott horvátokan megismerték rablóikat, kik hozzájuk prédálás végett a Vágon át szoktak törni. — Azonban az alatt, míg

Horváth őrnagy illy szép sikerrel fáradozott, Eszterházi Pál alezredek Érsekújvárról több tiszt és közbíró veszteségével visszavonulni kénytelen volt, utána nyomulván a ellenség, Ó-Gyallát, Szent-Pétert, Hetényet elfoglalá s e részről a város egészen el lett zárva.

Horvát őrnagy zászlóaljának a Csallóközből visszajöttével, több csallóköziek előjárói folyamodtak a várkormányhoz azért, hogy helyezze el náluk állandóan egy hadi erőt, mellynek ellátásáról ők készek gondoskodni, — e kérelemre kiküldetett Zichy őrnagy zászlóaljával, hanem a városhoz vezető egyetlen országútnak elszánczolása és elfoglalása meg nem tételt, csupán a falukban szállásoltattak el a katonák, míg az ellenség közeledtét meg nem hallották, a mint pedig mart. 9-én Pozsony felől Simonics ismét berontott, az említett zászlóalj előle rögtön bejött és Komárom mart. 10-dikén egy körül lön foglalva, hogy a legközelebbi helységek Csallóközben is megtelvéen ellenséges csapatokkal, a város teljességgel cernirozva lön, a megye tisztviselői közül egyedül Csontos István szolgabíró jött be, a többiek az osztrákok szolgálatára jársaikban használhattak, Simonics több pontokon a Csallóközből sánczokat hányatott s e munkára a helységek lakóit kirendeltette, álláspontjait ágyukkal megerősítette és midőn Örsnél és másutt a Dunán hidakat veretett s ekép a dunántuli osztrák sereggel erejét összekötötte, jöttek Bécsből a gőzösök chevaulegerek kíséretében vontató haókkal, füstölő kéményeik belátszotaiak a városba, hordattak nehéz ostrom ágyuk, mozsarak, mellyen fajt keblünk látván, hogy Csallóköz felől 2500, Udvard felől 3000, s a Dunántulról szinte 3000 osztrák katona képes bezárni Komárom várát, mellynek őrzetére 10 ezer fegyveres vitéz volt benn, s mellynek ostromlására, tapasztalt hadi főtisztek szava szerint 120 ezer ember kívántatik, de privát érdekek miattl ezivódások háttérbe szoriták a várkormányfőfainak a közügy iránti figyelmét, csak egypár esetet említek:

1) Febr. 25-n Majthényi István a várban isteni tiszteletre tábornoki dísz ruhában jelent meg, a várkormányzó Török s vele volt törzs tisztek e miatt a várnagy udvarán kérdőre vonták, s miután magát generálisnak lenni állította, Mack pedig őt annak el nem ismerte s ezért ő Mackot legazemberezé, Mack, Majthényi esakóját a porba leütötte és betiporta, a többi környezők kardjától megfosztották és örökkel bekisértettek, másnap Majthényi kipurancsoltatott, de pártja szenvedélyesebben gyűlölé az új várkormányt, főképen Mackot, mint az előtt. — Továbbá

2) Krivácsi tüzeer kapitányt, ki a magyar szabadság mellett buzgón fáradozott, mártus elején Mack alezredek személyes gyűlöletből bezáratta, néhány nap mulva kiszabadult ugyan, de Macknak és Krivácsinak is saját barátaik levén a tüzekek közti harmonia megszakadt, a közügy nem csekély kárára, az Értesítőben pedig több napig folyt a polemia a történetek felett.

Illy körülmények közt közeledett be ezen idő, mellyben Komárom városa az osztrák haderő mindenféle löszereivel ostrom alá vétetett. Legelsőben mártus 15-dikén a monostori szőlőknel mutakoztak osztrák árkászok, a dunai szigetből tüzeceink folyvást ágyuzák rájuk, de ők szakadatlanul sánczoltak, a várőrségből küldetett ugyan kiüzésőkre egy zászlóalj, hanem mivel ők fedezve voltak azon sánczok által, mellyek a mult ősszel épen a komáromi vár megerősítése végett készitettek, — azon felül pedig röppentyű s ágyutelepekkel és számos lovassággal védettek, munkáikban eképen annyira haladtak, hogy mártus 20-kán nem csak nehéz ágyuk, hanem mozsár telepök is felállítva levén, nagy erővel kezdtek a város ellen 24 fontos golyókkal, 30 és 60 fontos bombákkal lődözni, csupán a város rombolak, reménylén, hogy ez által a lakosok a katonák ellen felingereltek s így ők a zavarban a várost hatalmukba kerithetik, számításukban csalatkozott, ámbár közlünk is találkozt ember, Radics régiféle kapitány, ki azt mondá, hogy ha három bomba a városba bocsátatik kénytelen lesz a város magát megadni. — Mártus 20-kán törtött népgyűlésünkön Tháli Sigmund mérnökari őrnagy felszólított, miszerint este, a midőn az osztrák sereg a setéségben lövöldözését félben hagyta a Duna-szigetben sánczolni jelenünk meg, — ezen felül jöttek össze munkások, s dolgoztak esti 11 óráig, hanem ekkor a monostori mozsarakból közejük bombáztak, mitől a nép haza takarodott, ezután egész éjjel hullottak városunkba a bombák, úgy hogy a lakosok kénytelenek voltak házaikból kiköltözni és a Rozalia-téren túl levő kis részen összeszorulva, me-

déket keresni, a város tanácshelye s pénztárai Száki Zsigmond kereskedési épületébe tettek által a Vág mellé. Különbözik a bombákhoz egy pár nap alatt annyira hozzá szoktak, hogy éjjelenként a Rozaliatérre tömegekben kiállva nézték a magasságba kanyargó bombák fényét. — A szigeti sáncokat utóbbi éjeken a sorkatonaság ásta ki, ágyukkal Thaly Zsigmond felszerelte s ekkép leggyengébb oldalát a városnak biztosította.

Miután az osztrák árkászok a monostori telepet elkészítették, kevés napok alatt Új-Szönyön felül az ácsi uton, másik sáncot és mozsár-telepet állítottak, éjjelenként munkájuk folytathatása végett, Új-Szönyben néhány ház felgyújtásával világítottak, harmadik sáncot ismét pár nap múlva felszerelték Új-Szönyön alól az igmándi uton, s e három sánczaikból azután éjjelnappal több száz bomba bocsátott a városba és várba, úgy hogy márczius végével a Rozalia-térig ritka ház maradt épen, az épületekbe hullott bombák darabokra zúzták nem csak a buktorokat, hanem számos helyeken a falakat is szétrombolák, a katonai kórházból fehér lobogó tüzetelt ki „Spital“ felirással, de azért oda is naponként legalább három bomba bocsátott s a betegeket sánc alatti boltozatokba kellett szállítani. — May tüzér-kapitányt kérdezem ápril 10-én a belüti bombák száma felől, ő azt felelé: hogy 10 ezer bombánál több bocsátott be, — ezen tömérdek bomba alig néhány vigyázatlan embert ölt el és csupán két izben gyújtott, mert a hóva esett, ott azonnal többen megjelenvén, égő részeit elfojtották. — Ezen nehéz napok alatt márt. 31-én Welden aláírásával egy proclamatio jutott 8-adrész ívre nyomra a városba, melyet Marczik Samu új-szönyi lakos hozott be, tartalma ez volt:

„Ő cs. kir. felsége Ferencz-József a fejedelmi szék elfoglalása alkalmával Magyarországnak a többi cs. kir. országokkal egyenlő jogot s előmenetelt, bánattal visszatérőknek pedig bocsánatot biztosított.

Ezen elvet követte a főhadvezér herczeg Windischgrätz, és midőn győzedelmes hadsergével a Tiszaig előmozdult, minőlfogva általa Kassa s Tokaj elfoglalása alkalmával senki se vonatott feleletre, ki magát a törvény alá vetette.

Csak az árulókra, kik nyomorult nagyravágásuk miatt önön szép hazájukat még most is feldulják, és ezen istentelen harczot még most is minden módon előmozdítják, csak azokra vagyon halál s elvesztés szánva.

Emőlfogva 12 órányi határidőt tűzök ki olly célból, hogy mindenki a cs. kir. zászlókhöz még visszatérhessen. De ezen idő elmúltával Komárom végpusztulását folytatandom mindaddig, míg csak egy derék katonám, s ágyúimnak való löszereim maradand.

Isten úgy segítjen.

Komárom előtt 1849. e. márt. 30-án főhadparancsnok Welden, hadszernagy.

A nép ezen proclamatiora azt jegyzé meg, hogy a „császárod sem tartja meg esküjét, te sem vagy különb annál“ s így ezen iratnak, mivel már két heti bombázás után úgy is látta mindenki az ostromlók pusztítási szándékát, semmi hatása nem lön, kevés találkoztott, ki kára felett csak fájdalmat is mutatott, az elevenebb vértük futottak az el nem pattant bombákat feléni, több ezret a várba be is vittek, sőt vakmerő gyermekek a Duna mellett nádra szűrt tüzes taplóval több egész bombát a földre lehasalván, eldurantottak.

Hogy a nép tetleg is kívánt az ellenség megtörésében részt venni, vannak reá tanujelünk: nevezetesen márt. 27-én több szekeres gazda Kosztolányihoz azon kéréssel járult, hogy adjon nekik katonai segítséget. Ők Kavan majorjaikban levő előreic az ellenségnek elfogják, Kosztolányi elutasította őket, hanem elmentel Nagy Lajos Hunyadi-huszárkapitányhoz, s kérelmekkel elötte megújították, ki is 24 huszárt adván melléjük mártius 28-ra reggel az egész előőr, mely 9 chevaux-legersből állott, lovastól Komáromba behozatott.

A várkormány jónak látta akkor, midőn már az ellenség 3-ik, jelesül az igmándi uton levő sáncát is elkészíté és felszerelé, a Dunán keresztül hidat veretni. Oláh Gábor tanácsnok és Száki Zsigmond képviselő s fakeskedő szorgalmuk, különösen pedig a helybeli ácsok és hajócsinálók bátorsága által sikerült kevés napok alatt a hidat berakni, félig fenyőfa-talpakra, félig pedig hajókra, bár az ellenséges golyók és bombák éjjelnappal szünet nélkül hullottak a munkások közé. az elkészült hidra bocsátott az osztrák granatokkal terhelt hajókat, Kauer polgártársunk azokat elfogta és

hid alá elvezetvén, azt ezen veszclytől megmentette, pusztá hazafi érzetből, — hanem azért a hid állandó nem volt, mert ágyu és mozsár telepeiből az ellenség mindaddig lötte, míg néhány hajót el nem sülyesztett, — ezen hajókat a komáromi hajósok szinte sűrű lödözések közt kifogta, s a Vág-folyamba átvontatta.

A város értelmesei a város teljes elzárása s ostrom alá vételéből úgy okoskodtak, hogy az osztrák sereg dolgai nem legjobban folyhatnak, mivel valamint Budára vonulása Komáromnak hírvöl lön adva, szinte úgy most sem késne annak előhaladását hirdetni, s ekkép megfélemlítést terjeszteni, a bátrabbak nem engedék a népet elcsüggedni, bejárták a várost éjjel és nappal, felkeresték azon helyeket, hova a bomba leginkább irányoztatott, s voltak, kik a Duna-partról nézgeték a lödözéseket, — azonban nem hiányoztak, kik aggódni kezdtek a felett, mit teendő lesz velök Windischgrätz, ha betalál jöni, volt ki 2000 ölnyre haladó röppentyűtől félt, s egykét német sógor sutlogá, hogy követeket kellene küldeni az ostromlókhoz, azon kérelemmel: kimélné a várost pusztítani, de szándékukkal nyilván fellépni nem mertek, mivel a nép szigorú itéletének alkalmasint áldozatává lettek volna.

A papok határozott honfiak voltak, superintendentens Nagy Mihály husvét napján a Rozalia templomban megnyugtató a hallgatókat, hogy valamint a Krisztus tudománya sok viszontagságok után kivitta szent győzelmét, úgy nemzetünk igaz ügye szinte diadalmaskodni fog.

Mind ezekről pontosan levén az ellenség értesülve, által kezdé látni, hogy kétheti bombázása Komáromban zavart nem idézvé elő, a feladást hiába várja, mert nemcsak a várnak, de még a városnak sem juthat birtokába, ennőlfogva rohammal próbálták az ostromlott várost bevenni. Mind a három oldalról márt. 31-dikén délelőtt 10 óra körül egyszerre megindult az osztrák haderő, Szöny és Csallóköz felől csak szinlelve volt a támadás, hanem a Vág melléki sáncok előtt egy pár óráig, mint egy 4 czernyi erővel merészen kiállotta ágyúink tüzet, három röppentyű-teleppel és 18 ágyúval ostromlá ezen oldalt, jól ismervén a várat ezen részről legkevésbé védhetőnek lenni; hanem a Vág töltése mellől közéjük irányzák lelkes tüzeireink 12 fontos ágyúikat, nemkülönbözik a Vágon tuli sánczokból keresztültüzeléssel fogadtattak a támadók, s miután több társzekerük, röppentyű-osztályaik ellövettek, körülbelől 300 ember részint gyalog, részint lovas veszteséggel a legsebesebben elfutottak, egy rész Ó-Gyalla, másik Izsa felé, sebesülteiket és holtjaikat szekereken vitték, de a csatatéren is maradtak az elhulltak. Izsán megállapodván az ellenség, tüzeireinkől azt jegyzé meg, hogy: „Diese Kanoniers, die so schiessen, die wollen nicht übertreten zu uns“; miből látható, mikép szegény osztrák katonaság azzal volt ámitva, hogy a komáromi várba jöttökben ellentállásra találai nem fogtak, azonban 10 órától 12-ig olly erős ágyzás volt, hogy minden másodperczen legalább két lövés történt, Katona Zsigmond kertjénél a Vág-töltés mellett két 12 fontos ágyu tüzesterök előadása szerint ez időben 226 lövést tett, a tüzeireink neki vetkezve egész vidámsággal dolgoztak löszereikkel. Ezen jól sikerült visszautzés felelevenité a katonaságot és lakosokat, délután mind a mellett, hogy a várost erősen bombázta Dunántulról az ellenség, zeneszóval jártak az utczákra a tömegek, — másrészt kiment a csatatérre, s hozták nagy számmal az ellenség kiégett röppentyűit, hátrahagyott golyóit, granatjait, röppentyű-asztaldarabokat, elszórt puskákat és a holtak egész hadikészületeit, ruháit.

Eddig már jobb jövendők reményével eljutottunk, hanem voltak, kik ollyforma szavakkal kezdtek ijesztetni a gyengébbeket, miszerint kevés napok múlva, sokkal nagyobb erővel megtámadás fog történni, mivel ez csak egy kis recognoscirung volt, fel lön említve, hogy futáraink közül sem azok, kik az ostrom előtt, sem, kik az ostrom alatt elküldettek, senki vizsgálta nem jött, — ápril 2-kán elkezdett az osztrák 24-fontos tüzesített golyókkal lödözni a városra, és mindezek felett Mack felől árulási vétség hire kezdett szárnyalni, ápril 4-kén pedig következő hirdetemnye jelent meg nyomtatva Puki Miklós kormánybiztos urnak:

„Polgártársak! A haza legszentebb és legdrágább kincse Komárom városa és vára megtartására a főhatalommal, a főfelügyeletet a nemzet kormánya kezéinké tette le; így ezen felelősségnél fogva nem lehet olly

becsült, olly szentelt személy, kire, ha a mulasztás vádja bebizonyul, nálam pártolásra számíthatna.

Mack alezredes hivatalától felfüggesztése a várvédelmi bizottmány által határozottat el jelenlétemben, szakértő föltiszturak vádolják Mack alezredest, hogy e nyomoruságnak, ez inségnek, mit a város, mit a város szenved, ő az oka, — mert az ellenséget nem gátolta elegendően ártalmas fegyverei ellentink használatában, ő a megtámadott s megrohant helyeket nem látogatja, ő a veszedelem napjait télenül a várban tölti.

Higyetek polgártársak, törvényt és igazságot szolgáltatok mindenkinek.

Mack ügye vizsgálat alatt van, bíró fog itélni benne. — A város és vár védelme felett örködnek a becsületes katonák, föltisztak s örködöm én.

Bizatok polgárok bennem s Komárom mentve van. — Komárom, ápril 4-kén 1849. Puki Miklós, kormánybiztos. — Megdöbönt e sorok olvasásán az erősebbek keble, és keresvén embert, kiből illy csalódások után bizni lehetne, — Mack helyébe Krivácsi, kit nem rég befogatott, lön tüzéparancsnok, s egyszersmind örnagygyá nevezetelt ki.

Hanem e leverő meglepetés nem soká tartott, isten hatalma segített rajtunk, a vizek áradni kezdenek, s pár nap alatt a vár gyengébb oldalai körül, Csallóköz és Udvard felé messze kiáradtak medreikből, úgyhogy az ellenségnek sem ágyukkal, sem sereggel hozzánk közeledni nem lehetett, a kiáradt vizek elől vonulni kénytelenítettek a várost körül fogó előőrök, és így a messze terjedő vizeken sikerült ápril 4-én Baráth Józsefnek, ki régóta a környéken rést keresett a bejöhetésre, megérkeznie; hozott rendeletet a honvédelmi bizottmánytól, miszerint Puki Miklós újában is a megye és vár, Jeszenák Nyitra és Pozsony, Palkovics pedig Esztergom megyék kormánybiztosává részint kinevezettek, részint megerősítettek; ugyan ekkor éjjel jött másik futár Kossuth kormányelnök következő iratával:

„Komárom városa lakosának! Komárom ne féljen, ha az egész osztrák sereg körülvenné is; sarkában leszünk győzhetlen erővel, már is fut Vác felé, nem akar ütközni, nyomában vagyunk. Komáromnak mindenesetre feloldó sereget küldünk, azért tartsa magát, győztünk, győzünk mindenütt. Főhadiszállás Eger, márt. 30-án 1849. Kossuth Lajos, elnök. — Következő napokban ismét harmadik és negyedik futár jött, mindegyik Kossuthtól hasonló iratokkal. — Ezek szerint a világtól rég elzárt városunknak módja lett látni, mikép a magyar hadsereg nemcsak fenáll, hanem dicőséggyel győzelmeket is arat, feledni kezdők nyomoruságunkat, feledni tetemes kárainkat, a röppentyűk, bombák és tüzes golyók ismeretével egyedül tapasztalásaink öregbülését számítgattuk, midőn pedig Lenkei a rég várt tábornok ápril 10-én megérkezett és parancsnoki állását elfoglala, meggyőződünk arról: hogy a szabadulás órája közelg; Török pedig örült, hogy a terhes hivatal vállairól letehetette. (Vég. köv.)

K Ü L D Ö L D.

Ausztria. Bécs: A „Wiener Zeitung“ máj. 29-ik számában Jellachick egy rendelet alá mint dictator írja magát.

— Az osztrák statusjövendelmekben a deficit februárban 6 millió felül volt, mult november 1. pedig február végéig, s így négy hónap alatt 30 millió. A Windischgrätz-féle magyarnak nevezett utalványok az osztrák tartományokban is kényszerített cursust kaptak.

— Az orosz sereg a dunai fejedelemségekből a Pruthhoz vonult, mint mondják angol és francia protestatiók következtében.

Olaszország. Turin: máj. 22. A király gyöngéledő egészsége miatt visszalépvén a kormányi foglaltasságtól, testvérét a genuai herczeget nevezte ki helyettesének.

A lombardi consulta feloszlatott.

Florenz: máj. 19. A Monitore Toscano közöl egy rendeletet, melyben a nagyherczeg jelenti, hogy osztrák segítségre szüksége nincs s Livorno megtisztításáért köszönetet szavaz.

Róma: máj. 15. A triumviratus placatokban s köriratokban jelenti, hogy francia biztos Lesseps megérkezte következtében, a francziák s rómaiak közt minden ellenségeskedésnek vége van. S mert már Róma a nápolyiakkal könnyen tudand végezni, s a nap nincs messze, melyben Romagna hadi ereje egyesülend a francziakkal legyőzni a szabadság elleneit.

A francziák egy része Rómától 1 és 1/2 mfnyi tá-

volságra van. Tegnap midőn még a dolgok fordulatát nem tudták, az irt francia csapatok közeledtére a ponte mollet légbe röpítették. Persze ma már sajnálják s szeretnék azon a szövetséges francziákat bevonulni látni. Lesseps föltételei közt van a papának trónjában visszautléte, a leghabzálabb föltételek mellett. — Ideiglenesen a rómaiak Albanóba a nápolyiak ellen sergeket küldenek.

Páris máj. 26. Az alkotmányozó gyűlés ma fejezte be üléseit. Az ülést hosszas indítványozási lármá után Marrast beszéde fejezte be, melyet ő koránál fogva igen elgyengült hangon olvasott fel, — s mellyben az alkotmányozó gyűlés munkálatainak sommás áttekintése foglaltatott. — A törvényhozó gyűlés ülései hétfőn délben (május 28-án) fognak elkezdődni, koronelnöke Kératty lesz; s választások igazolását elnökök titoknokok kinevezését csütörtökig elvégzi, s akkor azonnal fontos törvényjavaslatok tárgyalásához fog.

— Az „Opposition“ egy bécsi utazó beszéde után írja: hogy az Augsburger All. Zeitung máj. 31-ki számában a következő felette fontos hír olvasható Párisból: a ministerium megbukott; Louis Blanc, Ledru, Rollen, Montaigne és Cavaignac léptek a ministeriumba.

A törvényhozó gyűlés első rendes ülésében a római köztársaság elismerését Olaszország feltétlen egyesülését, — és az általános amnestiát fogadta el.

— Az angol Examiner következő cikke érdekes: „Ne képzeliük, hogy mi Angolhonban a continens bajaitól egészen mentek maradunk, hogy tűznél guggolva távol csatákról és ostromokról olvashatunk. Valóban nem lehet tűrni, hogy az éjszak barbarjainak megengedjék emberek jóllétét elrontani, kik készek terményeinket velünk kicsereálni, és barátságos szövetségünkből hasznot húzni. Magyarország s mellék tartományai 14 millió lakóval bírnak, kik angol kézműveket veendének s azokért nekünk nyers terményeiket küldendik. A magyarok mindig szabad kereskedők voltak, s földirati helyzetüknél fogva azoknak is kell lenniük, de az osztrák kormány alatt akadályozva volt a törekvés, s ezen ország előttünk hermetice elzárva; a fumei ki és bevétel eléggé mutatá, mire képes ezen ország, ha egyszer nemzeti zászlaja kikötőjén lobog.

Az orosz interventio megfoszt minket a lehetőség-től kereskedésünket kiterjeszteni, és nem tanácsos népességünk nevedésénél ily lehetőséget könnyelműen fölaldozni. Az orosz interventio hatása nem csak Magyarországra szorítkozik. A magyar-orosz háboru bizonyosan Németorszáig terjedend, s elveszthetjük-e mi a német piacot, melyet már birunk, csak ugy közönyösen. Kivitelünk Németonba majd felér a keletindiaival, 6 millió font sterling évenként. Minden kevesbülés ez évben fájdalmas lenne, mint volt a multban. Mit kereskedelmi érdekeink követelnek, megegyezik a nemes és férfias politika igényeivel.

Angolhonnak csak ki kell nyilatkoztatni, hogy nehézz visszatzetés nélkül nem nézend egy interventiot, melly épen ugy ellenkezik a népjoggal, saját érdekeire káros, és az általános háboru veszedelme, melly most Európa felett lebeg, felhőkint fog széteszlani. M. 15.

Budapesti hírek.

— Az „Ungar“-ban egy curiosum olvasható: Bernában 1749-ben Hentzi Samut, ki a kormány ellen összeesküdt, felakasztották. Pesten, 1849-ben Hentzit, ki a democratia ügyét elárulta csatában leszúrták.

Az első becsületes ügyért a gyalázat mezéjén halt meg.

Az utóbbi gyalázatos ügyért a becsület mezéjén vérezt el.

A historia az elsőnek gyalázatát tisztára mosá, de az utóbbi örökre megbélyegzé.

— Bécsi dolgot mondok el.

Egy szép májusi reggelen ő felsége a megboldogult I. Ferencz a fekete bankók királya szobra körül tömelen nép tolong.

Egyik szomszéd-utca szögleten hasonlag népcsoportosulás volt látható.

Ez utóbbiak egy placatot olvastak, hogy veres nyakkendőt hordani nem szabad.

Az előbbiek pedig I. Ferenczet bámulták, kinek nyaka körül veres nyakkendő volt kötve.

Pest: június 4. Tegnap ünneplé Buda város, függetlenségünk kimondását és saját ősi várának visszavételét. A virányosi „fácán fogadóban“ nagyszerű la-

koma volt, hol a vidám vendégek harsányan élették mind azokat, kiknek e két esemény leginkább köszönhető. — Délután a városmajorban a süttöt ökör kiosztása, özőnlő hor, zene és sokféle játék mellett a nép és tánczó honvédek ujjal bizonyíták, mennyire méltók szabadok lenni és szabadság katonáinak nevezetelni, oly példás volt viseletük a zajosan hullámzó öröm mellett is. — Este a szinkörben ingyen előadás volt.

Június 5. Reggel placatok hirdették, hogy az nap a kormányzó elnök, s a kormány megérkezik városunkba. — Csakugyan esti 6 órakor megérkezett a kormányzó nevével számos labornoktól s törzstisztektől környezetve. A vasúti indóházban városi küldöttség fogadta őt Gráll szonoklatával, és egy sereg fiatal leány virághokréttákkal. — Majd nevével egy négyes fogalú kocsjá ulván, a váczúton, s országúton fel, a szabadsajtó-úti- s s váczú utczakon, színházterén, dorottyauczán átnyomulva, a lánchidhoz innen a zrinyi utczán szállására a Döringházhöz érkezett roppant tömegű nép éljenzésétől kísértetve. — A virág koszoruk, nemzetelészők száma végtelen volt. — Este a város megrendelés nélkül díszesen kivilágított.

Pesti levelek. I.

Június 5. Soha jobb időben nem kezdhettem volna levelezésemet, mint ma, midőn hazánk fővárosa egy nagyszerű ünnepet ült. Az ország kormányzója, az öt hónap óta nélkülözött, ma tartá bevonulását. Reggel a megyei bizottmány ülést tartván, elhatározott, hogy minden községből egy tag menjen a kormányzó fogadására küldöttség alakjában Vecsésig. Délután öt órakor megdörögtek az ágyúk, mellyek a nagy vendég jövetelét hirdették. A szerény honvédruhába öltözött, kormányzó kocsját a pályaudvartól ezerekből álló néptömeg „éljen!“ rivalgásai üdvözleék. Es a lélek emelkedett, a szemek könybe lábadtak, midőn a népfőlség e nagyszerű diadalát a zsarnokság parancsai fölött diadalmaskodni tapasztalók. Budapest az ország kormányzóját ugy fogadá, mint illik azon férfit, kit nem rang, nem születés, hanem az érdem és küzdés eszközölte bizalom emelt azon polczra, hol áll. A nemzeti zászlók ezrei, mellyek a főváros utczáin lebegtek, új ezrekkel szaporítottak. — Este a város fénytengerben úszott. Az ágyúdörgések újra elkezdődtek, s az utcákon hullámzó néptömeg éljen kiáltásai fölhatottak a szabadság istenéhez, ki a szív mélyéből eredett kívánatokat nem hagyhatja kihallgatatlannul. — Egy meglepő jelenetet láttunk a többi közt. A szegényebb sorsú lakosok gyermekei — 10—12 évesek — összezsugorogtatott fillérekből egy fátylát vásároltak, s ennek világánál járva be az utcákat, hangosan élették a nép megváltóját. — A vidorság kivétel nélküli volt. „Ne féljünk semmit — ugy mondanak, — megjött Kossuth, megvédelmez ő bennünket minden csapásoktól. — És e fénytenger közt főn állottak vad komorságukban a fejedelmi szeretet emlékei, az osztrák császár által lerombolt paloták romjai, mellyek mintegy átkot látszottak kiáltani a rabló-gyilkos családra. — A szépnél szebb kivilágítások előszámolásával nem akarom a lapokat töltetni. Csak némelyeket említek meg: a radical körét, mellynek ablakából vörös zászló lobogott e fölirással: „éljen a nép főlség“, s mellynek kapuja fölött transzparenben szép allegorai kép vala látható. Bal oldalán a honvédek jelképeit angyalok lebegék körül; középet a hír nemtője állván a jobb oldalon levő Budavár felé szegezett ágyút borostyánnal koszorúzva. Kitünőbbek voltak még: a nemzeti színház, megye- és városi ház, s a két török. Sz. L.

— Mennyire igaz híreket közölnek ügyünkről az osztrák lapok, például a következőket közöljük:

*Pesten hivatalos placat jelent meg, közli a Süds. Zeit. szóról szóra, melly bevallja, miképen a magyar nemzetben és hadseregben szakadás van.

*Kossuth Lajos hivatalos tabellát adott ki, mellyben könnyűnek állítja a magyar köztársaság serege 1 millióra szaporítását, miután már is 400,000 emberre rug 13 hadtestben 160 tabornok és 270 ezredes alatt, következő beosztással: 67 sor gyalog ezred, 21 ezred honvéd. 6 zászlóalj idegen, 11 tüzér ezred, 1,600 karabélyos, 6 vadász ezred, 14 ezred lovas honvéd, és 2 ezred lovas vadász. Más hiteles tudósítások szerint azonban a magyar hadsereg két negyede lengyel, egy negyede francia-olasz-német, s utolsó negyede félig magyar, félig minden világtájak nemzetéből áll.

*A „Presse“ szerint még felső Ausztriában is jár-

nak a magyarok a népet felkelésre izgatók. Valljon nem az atyáskodó osztrák kormány tettei izgatják-e felkelésre a népet.

*Az orosz hírek megint oly tarkák, hogy kiokosodni nem lehet belőlük.

Legújabb.

A „Wiener Zeitung“ máj. 30-iki száma szerint, a stambuli s londoni udvarok, határozottan kinyilatkoztaták, miszerint az oroszoknak átletét nem csak a magyar, de általában az osztrákmonarchia földjére „casus belli“-nek fogják tekinteni. Kom. Ért.

— Június 7-ki pesti lapok szerint: Nyitra kezűben van, az ellenség újra megverve, és töle a vágvidéke kitisztítva. —

— A bécsi lapok panaszkodnak, hogy az ő kedves bánjok Slavonia és Croatia részére külön sajtótörvényeket készítettek és hirdettek ki, daczára a híres közös osztrák alkotmánynak.

— Welden lemondott az osztrák had fővezérségéről s ismét a bécsi parancsnokság bizalék reá sammt Pulver und Bley. Helyette a fővezérség ellenünk Heinau altábornagyra ruháztatott. Magyarok istene, gyógyítsd föl mielőbb hős Damjanicsunkat, neki azon uri emberrel különös számadása van, pedig mint tudjuk pontos számoló.

— A „Presse“ jun. 4-ről következőleg ír: Berlinből következő ily tartalmú magánlevelet kaptunk: „A pünköszt ünnepek ministeriumunknak nem voltak a legörvendesebbek. — Az ünnepek alatt a legkomolyabb depeschek érkeztek, mellyek következtében a kül- és hadügyi ministeriumban a munkának még az ünnep napokon sem szabad volt megszűnni. A mi a depeschek tartalmát illeti, bár felette titoklatnak, mégis meglehetősen bizonyossággal tudjuk: hogy Franciaországból jöttek, és a francziáknak azon szándékára vonatkoznak, miszerint Magyarországot elismernék, és a német határszélekre 120,000-ből álló északi sereget küldenének. Hogy ez által a déli német mozgalom más alakot vált, bizonyos. stb. Opp.

HIRDETÉSEK.

Telegdi Lajos könyvárusnál előfizethetni
2 pengő forintjával

KOSSUTH

híven talált élet nagyságú arczképére. — Ezen pompás kiállítású arczkép különösen a városi és községi tanácsstermekben ajánlatik.

Nyomatató-szolgálat

kerestetik a nagyváradai könyvnyomdában, állomását bármely perczben elfoglalhatja. A vállalkozó egyének ebbeli értesítését f. hó 12-ig elvárja
Tichy Alajos, tulajdonos.

Az ohatl gulyán

18 tehén, 1 negyedű bika, 4 negyedű tinó, 9 harmadű üsző, 5 harmadű tinó, 20 tavalyi borjú eladó. Értekezhetni Kis-Hatvan utczáha 1439. sz. a. tulajdonos Komlóssy Imrével.

3 boglyás jó kaszáló

Halápon, akár felébe, akár bérért e folyó évre kiadandó. Értekezhetni tulajdonos Mezey Józseffel. Burgundia 32-dik szám alatti házában.

A boldogfalvai kert

legelső járása közepén, egy jó karban levő, részint régiebb, részint csak most első termésre jövő, válogatott fajú gyümölcsfákkal gazdagon berakott 3 és 1/2 nyilas szőlő, kedvező feltételek mellett eladó. — A vendi akaró, fűszeres Bignio János urnál bővebb utasítást nyereud.

Telegdi Lajos könyvárusnál
kapható

BEM

arczképe

nagy félíven ára 1 prt.